

17.10.2022- 175 ROCZNICA URODZIN WŁADYSŁAWA BEŁZY

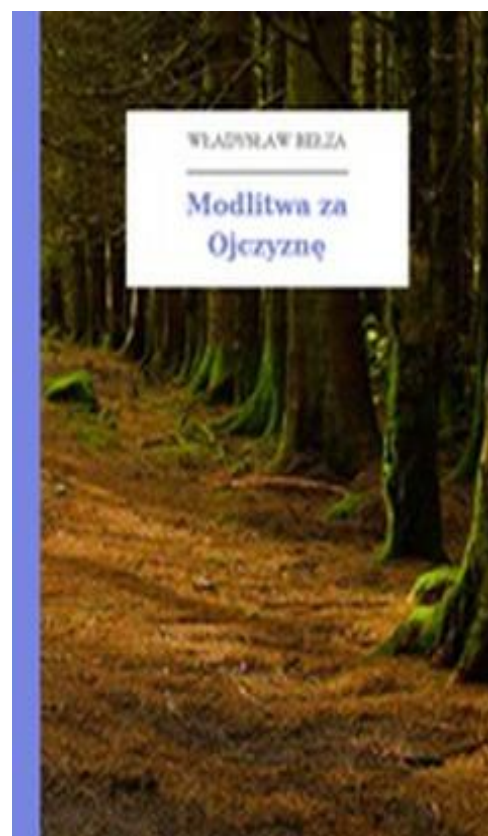
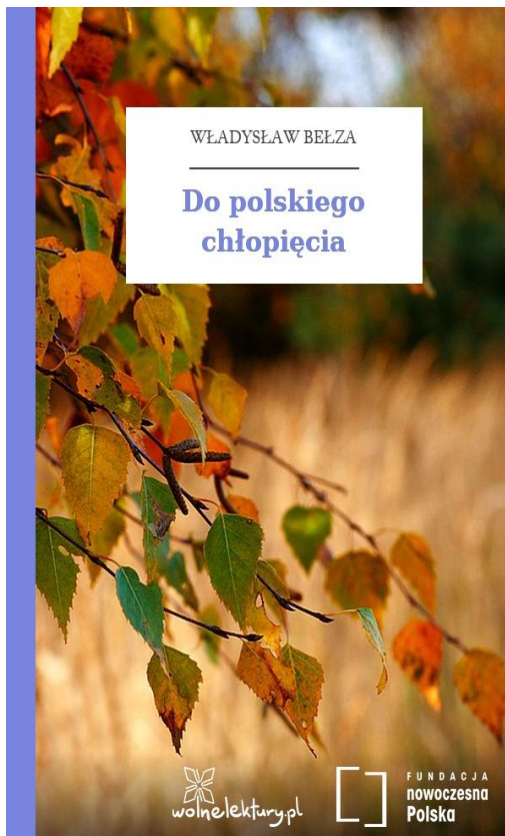
(1847–1913)

Krótką notatka o WŁADYSŁAWIE BEŁZY

Władysław Bełza urodził się w Warszawie w 1847 roku, a zmarł we Lwowie w 1913. Uczęszczał do rządowego gimnazjum w stolicy, a od 1865 roku był uczniem szkoły oficerskiej w Kazaniu. W latach 1866 – 1868 studiował także w Szkole Wyższej Handlowej. W tym czasie pisywał do kilku warszawskich tygodników – „Przegląd Tygodniowy”; „Przyjaciel dzieci”. Tam też opublikował swój pierwszy wiersz – „Deszczyk wiosenny”. Dopiero w 1867 roku po raz pierwszy ukazało się książkowe wydanie utworów Bełzy. Debiutancki tomik – „Podarek dla grzecznych dzieci” narzucając w nim poetykę swoje twórczości na najbliższe lata. Władysław Bełza nawiązał w Krakowie kontakt z Wincentem Polem, z którym bardzo się zaprzyjaźnił. Był jego lektorem, ponieważ Pol miał poważne problemy ze wzrokiem, co uniemożliwiało mu czytanie. To dzięki niemu poeta wydał swoją kolejną książkę dla dzieci – Abecadlnik w wierszykach dla dzieci polskich. Bełza na jakiś czas opuścił Kraków i wyjechał do Lwowa. Potem udał się w podróż do Wenecji, Padwy, Zurychu i Paryża – tam, w środowisku emigracyjnym zaprzyjaźnił się z kolei z Józefem Bohdanem Zaleskim. To właśnie Zaleski poradził mu przeprowadzkę do Poznania. Władysław Bełza wspólnie Edmundem Callierem, Klemensem Kanteckim i Władysławem Ordonem założył „Tygodnik Wielkopolski”. Stworzył również poznańskie pismo dla dzieci „Promyk”, którego sam był redaktorem. Pisarz był bardzo zaangażowany w walkę przeciw germanizacji ludności polskiej w Wielkopolsce i na Śląsku. Za swoją aktywność narodową dostał nakaz opuszczenia państwa pruskiego. Stamtąd udał się do Pragi, a później do Lwowa, gdzie pozostał już do końca swoich dni. Tam dalej prowadził działalność redaktorską w pismach, a także był słuchaczem Uniwersytetu Lwowskiego. W 1882 roku Bełza został zatrudniony w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich jako skrypta, a później sekretarz administracyjny i naczelnika wydawnictwa książek polskich i szkolnych. W trakcie pobytu we Lwowie, Bełza publikował bardzo wiele z myślą o młodych czytelnikach np. Zaklęte dzwony. Legenda z dziejów polskich czy Dawni królowie tej ziemi. Treść dziejów polskich dla dzieci. W tym czasie powstał chyba najsłynniejszy zbiór wierszy Katechizm polskiego dziecka (1900 r.). Władysław Bełza został pochowany na Cmentarzu Łyczakowskim w pobliżu innych słynnych Polaków.

Źródło: <https://eszkola.pl/jezyk-polski/wladyslaw-belza-biografia-wiersze-9661.html>

ZNANE UTWORY

- Kto ty jesteś?
- Polak mały.
- Jaki znak twój?
- Orzeł biały.
- Gdzie ty mieszkasz?
- Między swemi.
- W jakim kraju?
- W polskiej ziemi.
- Czem ta ziemia?
- Mą Ojczyzną.
- Czem zdobyta?
- Krwią i blizną.
- Czy ją kochasz?
- Kocham szczerze.

- A w co wierzysz?
- W Polskę wierzę.

-Władysław Bełza

Abecadło o chlebie

ABC

Chleba chcę,

Lecz i wiedzieć mi się godzi,

Z czego też to chleb się rodzi?

DEF

Naprzód siew:

Rolnik orze ziemię czarną

I pod skibę rzuca ziarno

HKJ

Ziarno w lot
Zakiełkuje w ziemi łonie,
I kłos buja na zagonie.

Ł i L

Gdy już cel
Osiągnięty gospodarza,
Zboże wiozą do młynarza.

MNO

Każde źdźbło,
za obrotem kół, kamienia,
W białą mąkę się zamienia.

PQS

To już kres!
Z młyna piekarz mąkę bierze
I na zacier rzuca w dzieże.

RTU

I co tchu
W piec ogromny wkłada ciasto,
By chleb miały wieś i miasto.

WXZ

I chleb wnet!
Patrzcie, ile rąk potrzeba,
Aby mieć kawałek chleba.